

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2668/2022
09.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића, Мирјане Андријашевић, Драгане Миросављевић и Добриле Страјина, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Рајчевић, адвокат из ..., против тужене Средње школе „Свети Сава“ из Сомбора, коју заступа Правобранилаштво Града Сомбора, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1510/22 од 18.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 09.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1510/22 од 18.05.2022. године, (става првог изреке пресуде), којим је делимично преиначена у одбијајућем делу пресуда Основног суда у Сомбору П1 757/19 од 18.01.2022. године.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1510/22 од 18.05.2022. године, као изузетно дозвољеној, у преосталом делу.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1510/22 од 18.05.2022. године, у преосталом делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 757/19 од 18.01.2022. године, ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име разлике накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз, исплати укупан износ од 7.556,00 динара увећан за законску затезну камату прописану Законом о затезној камати, почев од доспелости сваког појединачног потраживања па до исплате и обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 175.440,03 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој исплати разлику од

7.556,00 динара који су досуђени, до тражених 17.836,00 динара, односно 17.276,00 динара, увећан за законску затезну камату прописану Законом о затезној камати почев од доспелости сваког појединачног потраживања до исплате (став први и други изреке).

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1510/22 од 18.05.2022. године, делимично је преиначена у одбијајућем делу првостепена пресуда и обавезана је тужена да тужиљи на име разлике накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада поред досуђених износа исплати износ од још 9.720,00 динара са законском затезном каматом на појединачне месечне новчане износе од доспелости до исплате. Делимично је преиначено решење о трошковима поступка и одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка преко износа од 147.806,03 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. У преосталом делу одбијене су жалбе странака и потврђена првостепена пресуда у усвајајућем и преосталом одбијајућем делу и делу одлуке о накнади трошкова парничног поступка. Обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 21.800,00 динара. Одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона парничном поступку.

Врховни касациони суд је, оцењујући дозвољеност ревизије у њеном преиначујућем делу у смислу члана 403. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), нашао да је ревизија тужене у том делу дозвољена, а применом члана 408. ЗПП нашао да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је у радном односу са туженом и живи и ради у Сомбору. Удаљеност њене адресе становања до места рада – седиште тужене је преко 2 километра, те тужиља на рад долази својим аутомобилом, јер не постоји аутобуски превоз у терминима у складу са њеним радним временом.

Градско веће Града Сомбора је у децембру 2015. године донело закључак о висини цене радничке месечне карте у јавном превозу према ценовнику АД „Севертранс“ Сомбор и у складу са уговором којим је АД „Севертранс“ Сомбор овлашћени превозник на територији Града Сомбора. Такође, градоначелник Града Сомбора је закључио уговор о поверавању јавног линијског превоза путника на територији Града Сомбора. Одељење за образовање је донело упутство за обрачун путних трошкова за запослене у предшколској установи, основним и средњим школама, и то да се трошкови превоза радника имају рачунати у висини цене радничке месечне претплатне карте у јавном саобраћају према стварном месту боравка радника и броју дана присутности на раду. Релације превоза за долазак и одлазак са рада запослених код туженог покрива превозник АД „Севертранс“ Сомбор који у свом

ценовнику поред утврђене појединачне карте за један правац има исказано неколико врста месечних претплатних карата за раднике. Месечна карта, без обзира којој врсти припада, омогућује превоз запосленом за сваки дан у месецу, без обзира да ли су радни или не. Прва категорија месечне карте исказана у ценовнику насловљена је са маркица попушта, утврђена је као производ цене повратне појединачне превозне карте за одређену релацију и просечног броја радних дана од 22 на нивоу једног месеца. Поред тога, оваква врста месечне карте већ умањена, јер је сведена на 22 дана у обрачуну, а односи се на цео месец и она представља у основи обрачунску категорију на коју се примењују додатна умањења од 20% или 40% у зависности како се право на месечну карту остварује. Друга категорија месечне карте је месечна карта која је у ценовнику именована као маркица за раднике са 20% попушта. Стоји напомена да се ради о радничкој карти за уплату преко рачуна. У конкретном случају за остваривање оваквог попушта неопходно је да послодавац и превозник закључе уговор, што омогућује послодавцу да не мора да авансира износ месечне карте, већ да може да дуг плаћа по испостављеном рачуну. Тужена није презентовала да је имала закључен овакав уговор са превозиоцем. Трећа категорија месечне карте је месечна карта која је у ценовнику исказана као маркица за све грађане са 40% попушта уз који стоји напомена радничка за авансну уплату. Попуст од 40% могуће је остварити само у случају да се месечна карта купи на почетку месеца уз обавезну авансну уплату, било на благајни или уплатом на рачуну превозника. Тужена није куповала запосленима месечне карте унапред. Цене карата превозника АД „Севертранс“ Сомбор нису се мењале током спорног периода.

Тужена није обезбедила сопствени превоз за долазак и одлазак са рада запосленима. Град Сомбор није закључио уговор са превозником АД „Севертранс“ Сомбор за превоз запослених у школама. Тужена је у спорном периоду обрачун и исплату накнаде трошкова за одлазак и повратак са рада вршила на начин да је месечни износ претплатне карте маркица за раднике са 20% попушта делила са бројем радних дана у месецу и тако добијени износ множила са бројем евидентираних дана долазака запосленог на рад. Такође, тужена је овако обрачунату накнаду трошкова превоза исплаћивала са кашњењем. Тужена је тужили за спорни период од 01.10.2016. до 31.10.2019. године исплатила накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада у укупном износу од 71.344,00 динара. Вештачењем је утврђена разлика између исплаћене и припадајуће накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада у три варијанте. У првој обрачун је вршен спрам броја долазака и појединачне превозне карте на релацији Сомбор локал и разлика накнаде трошкова превоза према наведеној варијанти износи 17.836,00 динара, према којој је тужилија определила тужбени захтев. У другој, обрачун је вршен према цени појединачне карте спрам присуства на раду, а максимално до месечне претплатне карте без попушта, према наведеној варијанти разлика накнаде трошкова превоза износи 17.276,00 динара. У трећој, обрачун је вршен према цени појединачне карте спрам присуства на раду, а максимално до месечне претплатне карте са 20% попушта и према наведеној варијанти разлика накнаде трошкова превоза износи 7.556,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужиле делимично основан и делимично усвојио тужбени захтев, сматрајући да тужилија припада накнада трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене превозне карте у

јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз. Првостепени суд сматра да тужиљи припада право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте, како предвиђа уговор о раду, а који представља конкретизацију одредбе члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и члана 26. став 1. и 2. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика. У складу са тим суд је прихватио методологију обрачуна коју је вештак изнео у варијанти три свог налаза, па је као месечну карту узео висину збира појединачних карата за дату релацију према евидентираним данима доласка на рад са 20% попушта за сваки конкретан месец, што би било до висине месечне карте која реално може да се купи.

Другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду и досудио разлику предметне накнаде трошкова утврђене према обрачуна из друге варијанте налаза вештака према цени појединачне карте спрам присуства на раду, а максимално до месечне претплатне карте без умањења као максималног износа који је послодавац у обавези да исплати запосленом по основу трошкова превоза. При томе, без утицаја је чињеница да запослени такву врсту карте нису ни могли купити код превозника АД „Севертранс“ Сомбор. Ово стога што за остварење попушта на месечну претплатну карту за раднике неопходно да послодавац и превозник имају закључен уговор о превозу, а школа нема потписан уговор са превозником АД „Севертранс“ Сомбор или са неким другим превозником у вези са превозом својих запослених, то је без основа позивања тужене на закључак Градског већа Града Сомбора из децембра 2015. године, којом је ближе уређена методологија обрачуна накнаде средстава у складу са наведеним уговором о поверавању линијског превоза АД „Севертранс“ Сомбор и који је тужена примењивала.

По становишту Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд, на основу одредбе члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и одредбе члана 26. став 1. и 2. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, нашао да тужиоцима припада право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада и то у висини утврђеној према обрачуна из друге варијанте налаза вештака према цени појединачне карте спрам присуства на раду, а максимално до месечне претплатне карте без умањења, као максималног износа који је послодавац у обавези да исплати запосленом по основу трошкова превоза. Правилно другостепени суд налази да је без утицаја чињеница да запослени такву врсту карте нису могли купити код превозника АД „Севертранс“ на шта тужена указује у ревизији. Ово је без утицаја јер послодавац са превозиоцем није закључио уговоре који би омогућили куповину карата са попустом. Зато је ревизија тужене делимично одиђена и одлучено као у ставу првом изреке, на основу члана 414. став 1. Закона парничном поступку.

У преосталом делу тужена је изјавила посебну ревизију против правноснажне пресуде донете у другом степену у делу у којем је првостепена пресуда потврђена, због погрешене примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона парничном поступку.

Врховни касациони суд је оценио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. ЗПП.

Пресуђењем у овој парници није одступљено од судске праксе, у којој је расправљено питање права запослених у основним и средњим школама и домовима ученика на накнаду трошкова превоза за долазак и одлазак са рада и заузето становиште да им припада право на исплату ових трошкова у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз те да није условљено ни постојањем организованог јавног превоза, ни удаљености места запослења, већ једино постојање стварних трошкова за долаза и одлазак са рада који се одређују према броју ефективних радних дана и цене појединачне карте у јавном превозу.

Како су нижестепене пресуде донете у складу са усаглашеном судском праксом, ни прихватање одлучивања о ревизији тужене као изузетно дозвољеној не би утицало на другачији исход спора. Наведно растојање од преко 2 километра не може се нужно сматрати малим растојањем, јер су близина односно даљина релативни појмови који зависе од психофизичких способности сваког појединца понаособ, а одредбама Закона о раду и Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика није предвиђена обавеза да се приликом обрачуна стварних трошкова за долазак и одлазак са рада узму у обзир психофизичке способности запосленог о чијем праву се одлучује.

Имајући у виду наведено, применом члана 404. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Одлучујући о дозвољености ревизије на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена ако је изјављена против пресуде против које се по закону не може поднети (члан 403. став 1. и 2.).

Одредбом члана 441. ЗПП прописано је да је ревизија дозвољена у парницама о заснивању, постојању и престанку радног односа.

У споровима ради новчаног потраживања из радног односа ревизија је дозвољена под истим условима као у имовинско-правним споровима који се односе на новчано потраживање.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

У конкретном случају тужба је поднета 04.11.2019. године, а вредност предмета спора је 17.836,00 динара, што је очигледно мање од 40.000 евра, па како вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужене није

дозвољена и из наведених разлога Врховни касациони суд је применом члана 413. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић